

Handläggare:
Daniel Håkansson

Yttrande över betänkandet Bo för att leva (SOU 2007:103)

Ärendet

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden skall yttra sig över betänkandet.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att överlämna förvaltningens svar till landstingsstyrelsen samt

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens synpunkter

Befolkningsgruppen 65 år och äldre ökar stadigt i antal i och med att den stora gruppen 40-talister går i pension. Antalet 65-79-åringar beräknas år 2015 ha ökat med ca 450 000 personer. Detta medför ett behov av fler bostäder och boendemiljöer anpassade till äldre personer. I betänkandet redovisar Äldreboendedelegationen sina överväganden om hur äldre personers behov av bostäder och stöd i vardagslivet ska tillgodoses. Betänkandets förslag har få beröringspunkter med den landstingskommunala intressesfären och förvaltningen kommer därför endast att lämna några få synpunkter av allmän karaktär. Att synpunkterna är allmänt hållna beror också på att Äldreboendedelegationen inte förordar något av de handlingsalternativ som föreslås.

Äldreboendedelegationen föreslår i huvudsak två alternativa lösningar för att möta upp det växande behovet av bostäder anpassade för äldre personer. Enligt förslaget ska behovet av s.k. seniorbostäder tillgodoses av utbudet på den ordinarie bostadsmarknaden. Kommunens ansvar för seniorbostäder utgår i så fall från den nu gällande lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Grundtanken i det andra förslaget är att kommunen tillhandahåller s.k. trygghetsbostäder, vilka bl.a. kännetecknas av närhet till servicecentra, goda kommunikationer och tillgång till vårdpersonal. Trygghetsbostäderna ska komplettera de ordinära och de särskilda boendena. Till skillnad från förslaget om upplåts trygghetsbostäderna endast med hyresrätt och i hyran ingår kostnaden för tillgången till gemensamhetslokaler. Äldreboendedelegationen diskuterar men tar inte

ställning till huruvida trygghetsbostäderna ska vara ett frivilligt åtagande för kommunerna eller en skyldighet för dem.

Förvaltningen anser att det kan eventuellt vara förenat med ett visst risktagande att överlåta till marknaden att tillgodose behovet av boenden anpassade till äldre personer. Enbart det faktum att det finns en efterfrågan garanterar inte att det finns lämpliga boenden att tillgå inom rimlig tid och till en för den enskilde godtagbar kostnad. Förvaltningen bedömer att det finns ett behov av den föreslagna boendeformen trygghetsbostäder och att tillhandahållandet av dessa är ett kommunalt uppdrag. Mot bakgrund av regleringen i 5 kap. socialtjänstlagen (2001:453) avseende kommunens ansvar för äldre människors boenden och levnadsförhållanden samt lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar tillstyrker förvaltningen en lagstiftning enligt Äldreboendedelegationens förslag. Förvaltningen betraktar alltså tillhandahållandet av trygghetsbostäder som en kommunal skyldighet såtillvida att det finns ett konstaterat behov av denna boendeform.

Förvaltningen anser att trygghetsbostäderna bör vara tillgängliga för envar som önskar ingå i den gemenskap som boendeformen står för utan att behöva uppfylla något särskilt kriterium. Fördelarna med denna boendeform är bl.a. att den enskilde känner sig trygg och delaktig i en gemenskap samtidigt som den enskildes behov av självständighet kan tillgodoses. Troligtvis leder detta till att behovet av vård och omsorg skjuts på framtiden. Det torde även vara rimligt att anta att antalet olycksfall, exempelvis fallskador, minskar något på grund av att man med denna boendeform fångar in de personer som har ett visst behov av stöd i den dagliga livsföringen men som inte kvalificerar sig för särskilt boende. En konsekvens av införandet av trygghetsbostäder är att de särskilda boendena kan reserveras för personer som har ett betydande vårdbehov. Detta medför möjligtvis att behovet av läkarinsatser på de särskilda boendena ökar. Införandet av trygghetsbostäder medför också att de läkarinsatser som tidigare har utförts inom ramen för hemsjukvård i ordinärt boende istället utförs inom ramen för verksamheten vid trygghetsbostäder. Förvaltningen anser dock att landstingets hälso- och sjukvårdsverksamhet inte kommer att påverkas i något väsentligt avseende eftersom det totala behovet av läkarinsatser inte torde öka i anledning av tillskapandet av en ny boendeform.

Catarina Andersson Forsman

Leif Karnström